

COLUMN

Foto: Eric Smits

Even voorstellen

Het schrijversechtpaar Judy Lohman (Junte en Diety Lohman) schrijft romans, reisboeken en artikelen & columns. Na hun krachtige debuut met de bedrijfsthiller Project Eva bij uitgeverij Archipel, een imprint van De Arbeiderspers, verscheen de roman 'Getekend'. Een familie-epos over de gevolgen van een onterechte beschuldiging van kindermisbruik. Het boek werd aanbevolen door Anita Witzier. In 2012 verscheen de literaire thriller De Laatste dag van de Struisvogel. Een uitstekende pageturner met een onverwacht plot, volgens STIVORO. Over hun maandenlange reizen door Italië en Amerika hebben zij 'Het Onbekende Italië' en het Engelstalige 'How did you find us?' geschreven. Naast columns voor uitgever V&I Media van So British&Irish! schrijven zij tevens voor hun blad CamperReisMagazine. De twintig beste verhalen zijn gebundeld in de bundel 'Anders dan Anders.' Op onder meer de site van www.ebook.nl vindt u hier meer over.

DE OUDSTE BIBLIOTHEEK VAN SCHOTLAND

Hij is niet gemakkelijk te vinden, deze oudste (gratis) openbare bibliotheek van Schotland. Maar degenen die de moeite nemen, worden beloond met een onvergetelijke ervaring. Als u altijd heeft willen weten waar Shakespeare zijn inspiratie vandaan heeft gehaald, dan is dit uw kans.

KEEPER OF BOOKS

De bibliotheek ligt in de regio Perthshire aan een oude Romeinse weg, iets buiten het plaatsje Innerpeffray aan de oever van de snelstromende rivier de Earn. De dichtstbijzijnde stad is Crieff, een middelgrote stad ongeveer 80 kilometer ten noord-oosten van Glasgow. We stoppen op het parkeerplaatsje en nemen een foto van wat wij vermoeden dat de bibliotheek is. Het is een sfeervol huis, met een zichtbaar lange staat van dienst. De deur is echter gesloten, ondanks ons gerammel. Dat is vreemd, want we hebben de onregelmatige openingsuren stevig in ons hoofd geprent. We bellen aan. Een jonge vrouw, voorzien van een vrolijke lach, opent

de deur. Nee, dit is de voormalige lagere school, verklaart ze, en nu haar woonhuis. Ze stelt zich voor. Lara Haggerty, sinds 2009 de library manager & keeper of books van the Library of Innerpeffray. Ook zij vindt dat keeper of books een toepasselijke omschrijving van haar baan. Ze nodigt ons uit om haar 'schatten' te bewonderen.

PARISH LAW

Lara loopt met ons mee naar een oude kerk. Nog steeds geen bibliotheek, constateren we. Het is de private chapel uit 1365 van het kasteel Drummond, behorend tot het grondgebied van barones Jane Heathcrote-Drummond-Willoughby de Eresby. De Lady

Jane over wie in deze streek het gerucht gaat dat zij in 1966 de muze van Mick Jagger is geweest. Een gerucht dat natuurlijk door de betrokkenen ten stelligste wordt ontkend. Achter het kerkje is een fraai wit huis opgetrokken. Eindelijk hebben we de verborgen bibliotheek gevonden. Hij werd gelijktijdig – in 1680 - met de lagere school gesticht door David Drummond. In zijn testament bepaalde hij dat er een Trust gevormd moest worden waaruit de school en de bibliotheek gefinancierd zouden worden. Schotland liep ten opzichte van Engeland voorop. Rond 1750 had bijna iedere stad in Schotland een uitleenbibliotheek en was het analfabetisme ‘slechts’ 25%, terwijl dat in Engeland bijna 50% was. Een Schotse Parish Law uit 1696 bepaalde dat ieder parish (kerkgemeenschap) een school moest hebben. Het primaire doel van deze wet was natuurlijk de inhoud van de bijbel te verspreiden, maar het bijkomende effect was dat er een cultuur van belezeneid en studie ontstond, die, volgens de bibliotheek van Innerpeffray, uniek was in Europa. Het huidige bibliotheekgebouw werd in 1762 door de Aartsbisschop van York (Robert Drummond), voltooid. Deze aartsbishop heeft een enorme impuls gegeven aan deze bibliotheek, indertijd dé bibliotheek van deze regio, inclusief de stad Crieff. Lara toont ons het uitleenregister (borrowers ledger). Het is een prachtig, handgeschreven boekwerk. Iedereen die een boek leent, moest aangeven welk beroep hij uitoefende. Van metselaar tot student filosofie. Tot 1968 werden er nog boeken uitgeleend, nu is het een museum. Maar wel een waar je de boeken kunt inzien. Een mogelijkheid waar we gretig gebruik van maken. Samen met Lara

CANDY STORE

Lara raakt helemaal op stoom als ze ons verder rondleidt door haar schatkamer en diverse boeken uit de kasten plukt. Van de 5000 boeken dateert het merendeel zelfs van voor 1800. Handgeschreven werken, eerste drukken, bijzondere uitgaven. Zoals de wetten van het Schotse Parlement van James I. Lara vraagt ons of we weten hoe men het Schotse Haggis eeuwen geleden maakte? Haar ogen kieren bij voorbaar. Ze kent blindelings de weg in het boek *Cookery & Pastry* uit 1789. We griffelen samen met haar. Ook toen al van schapenmagen en organen. Of hoe Adam en Eva uit het paradijs werden verdreven? Ze toont ons Boccaccio's *The Fall of Princes and Princesses* uit 1554. Vermeldenswaard is ook de stamboom van een van de stamvaders van Schotland, Robert de Bruce, Koning van Schotland, getekend door John Leslie en gepubliceerd in 1675, in Amsterdam notabene. Er is meer dat aan ons vaderland doet denken, en dat zijn de atlanten. Als Oost-Indiëvaarders hebben we een reputatie opgebouwd als kaartenmakers (Plantius, Mercator, Blaauw). Terwijl Lara ons rondleidt, haalt vrijwilliger Bob Gray een kaart van Nederland uit 1638 tevoorschijn. Het Noorden is getekend op de plaats van het Oosten, de meren zijn nog niet ingepolderd. De geschiedenis dampet van de pagina's. Lara beaamt dat het werken in deze Library of Innerpeffray voor haar is als het werken in een snoepwinkel, een candy store. Zeker voor iemand die Engelse literatuurwetenschappen heeft gestudeerd. Ze laat ons zien waar Shakespeare zijn inspiratie vond. Het zijn Holinshed's *Cronicles of England, Scotland*

and Ireland. Lara wijst ons op de teksten over MacBeth, die soms letterlijk dezelfde zijn als die van Shakespeare. Ach wie weet, zijn Holinshed en Shakespeare wel een en dezelfde persoon. Er valt in ieder geval genoeg te bestuderen hier in Innerpeffray, een uitstapje dat we u van harte kunnen aanbevelen.

© Ckalt

Informatie:

The Library of Innerpeffray
 Crieff Perthshire, Ph7 3RF
 E: info@innerpeffraylibrary.co.uk
 Tel. 0044-(0)1764652819
 Geopend van Maart tot Oktober
 Woensdag t/m zaterdag van 10.00-12.45
 uur en 14.00-16.45 uur.
 Zondag van 14.00-16.00 uur.
www.innerpeffraylibrary.co.uk